

Womhaj Bóh!

Cizklo 48.
2. dez.

Četnik 10.
1900.

Serbske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Smolerjez knihičisheczerui w Budyščinje a su tam dostacž sa šchwórtlětnu pichedplatu 40 up.

1. njedzela adventa.

Psalm 24, 7—10.

Wotewrcze wrota schěroko a czińcze durje na šwěcze wyšoke, so by tón kral teje czešcze nutsczahnył: sčto je tón šamy kral teje czešcze? Wón je tón Knjes šylny a mózny, tón Knjes mózny w bitwje. Wotewrcze wrota schěroko a czińcze durje na šwěcze wyšoke, so by tón kral teje czešcze nutsczahnył. Sčto je tón šamy kral teje czešcze? To je tón Knjes Zebaoth, wón je tón kral teje czešcze.

Szwjaty advent je džen noweho lěta sa zyrkej. Bobožny předač je na to pokasał, so na tutym dnju so njeprasha, kaž na šapocžatku bėrgaršteho noweho lěta: sčto pschińdže? ale sčto pschińdže? Tón, kiž wě, sčto pschińdže, njerodži wjazy jara wo to, sčtož pschińdže. Wščať Jesuř pschińdže, našch luby czihi kral. Hdžež pať wón je, tam je luty měr a lute wjeřele. Wón něť w zyrkwiny m lěcže sašo šapocžnje s wopokafowanjom šwojich hnadow a žohnowanjom. Ze wulke rócne czařy, hdžež Jesuřowa droha šařlužba, jeho pschithadjenje na šemju, jeho wumwjeće sa naš, jeho horjestacze s rowa a jeho k njeju špicze nam bliže štupuje hacž hewať, budžeja šo sašo šwjećicž. Szwjaty advent pať šluřcha k najduřchuischim šwjatym czařam. Kaž lube džěcžatka na hodowne wobradjenje šwojeje maczerje, tať wjeřela šo šchešcžijenjo na wobradjenje šwojeje maczerje, šwjateje

zyrkwoje. Žadyn krařniřchi dar pať sa naš njenje hacž šwjatny ewangelion: Jesuř tu je, tón Knjes šylny a mózny, tón Knjes mózny w bitwje, tón Knjes teje czešcze cžeňnje nuts do našcheho hubjeńštwu. Tón luby Knjes Jesuř, Boži šyn, je na šemju pschishoť, so by naš wumohl, warbowať a dobyť w krařnej bitwje se šmjerczu a cžertom wot našchich hrěchow a wot šmjercze, teho dla je Bóh jeho k njebieštej czešcži powyšhil a budže wiščěch, kiž do njeho wěrja, runeje czešcze džělomunych cžinicž. Duž něť rěka s tym starym adventskim hłoškom: „Wotewrcze wrota schěroko a czińcze durje na šwěcze wyšoke.“ Hdž tajki hōšč kaž Jesuř nutsczahnyč chze, tam dyrbi šo wutroba roščěricž a šo žyle wotewrjecž. Ze twoja wutroba hacž dotal jenož wotewrjena byla sa niřke šemřte a šachodne wěžy, sa kniczomne wjeřela, sa pohaniřte starořcze: sčto budžemy jěšč a picž, s cžim budžemy šo wobłecaz? cžiń wyschšche durje twojeje wutroby: hlaj, tón Knjes chze do tebe nutsczahnyč a s nim wyschšche kubla, njebieřte myřle. Ze twoja wutroba hacž dotal šamknjena byla w hrořnej šebicžnořcži, so sa nikoho w šwojich myřlach mēřta njemēřšche, hacž sa šebje šameho — wotewr wrota šwojeje wutroby: hlaj, w šbōžniku dyrbiřch něť wutnyč, Boha lubořacž a šwojeho bliřšcheho jako šam šo; šwojeho Knjeřa, šwojich bratrow, žyle Bože kraleřtvo, šamo šwojich njeřšchěcželow dyrbiřch něť wutnyč do twojeje wutroby pschijecž, dyrbiřch něťko wobšamknycž se šwojeje lubořcžu. Dežiřch-li wot starořcžow dele štorcženy na šemi, šcžeňnje-li šo twoja duřcha w cžeřnořcži a řtyřknořcži — wotewr

ſwoju wutrobu, cziſt ſwoje durje wyſoſe: hlaj, twój kral dže t tebi a pſchinjeſe ſobu zylę njebjeſa troſchta a wjeſela; daj meſta w ſebi jeho myſlam teho ſboža, jeho hnadnym kublām:

To piſch ſej do wutroby,
Ty ſrudne ſtadleſchko,
Hdyž pſchińdžeſch do ſrudoby,
Dha wſchał ſ tym troſchtuj ſo.
Ach, budź ty jenož mērny,
Tón Knjes czi bliſko je,
Wón omoznik je ſwērny,
Čze ſ hnadu troſchtuje.

Abſo dwělujęſch ty hiſchče na tym, hacž tež pomhacž móže? Ach, wěr jemu jenož; wón je tón Knjes mózny a ſylny. Wón je tón, kotremuž ničtón a ničzo napſchecziwo ſtač njemóže, dofelž je jemu wſcha móz w njebjeſach a na ſemi data. Wón je tón, kiž tež tebe a wſcho, ſchtož cze tyſchi, njech je hrěch, njech ſu ſtarofcze, pſchewinycž móže, w dobrym abo w ſlym. Wotewr jemu we wěrje ſwoju wutrobu, puſchcž jeho nuts, daj jemu w tebi bydlicž ſ jeho ſłowom, ſ jeho duchom, ſ jeho mēróm, a ty njebudžeſch bórſy wjaz ſo praſchecž: Schto je wón? ſchto móže wón? ale budžeſch wjeſele wuſnawacž: Haj, wón je tón Knjes Zebaoth, wón je tón kral teje czeſcže.

Nětk ſ wjeſ'lom poſhwatajčze,
Wy cžłowſke džęczi wſchě;
Čso temu ſwěru dajčze,
Kiž waſchu nuſu wě.
Haj, tón je bórſy tu,
Kiž ſ luboſcžu wſchón ſapa,
Čso wo wſchě durje klapa
Po Božim ſlubjenju.
Hamjen.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

ſajte myſle nadeněžech, Bože ſłowo cžitajo.

Podawa ſwěrnny cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

(Potracžowanje.)

1. knihi Wóſſaſowe.

17. ſta w.

Bóh ſlubi Abramej Iſaaka. Čslubjenje ſo wobkrući ſ wobřeſanjom.

Tu ſapocžina ſo nowe wodželenje wo Abramowym žiwjenju. Čzaſ je ſo pſchibližil, hdžež ma ſo prěnje ſlubjenje ſtač, a ſ tym wotewri ſo Abramej ſchěroki wuhlad do noweho pſchichoda. Jehova ſjewi ſo Abramej a mjenuje ſo „wſchedomózny Bóh (El Schaddai)“; teho dla rěka wón po ſložowanju na tute runje wuprajene mjeno po wſchěm pſchichodnym wodželenju „Bóh (Elohim)“, kotryž ſo ſ prěnja jenož po ſwojej wſchedomozy ſjewi, a halte poſdžiſcho, hdyž je ſo jeho ſlubjenje tež ſtało, narjeknje ſo jemu tež Jehovah, dofelž je wón wěcžnje ſwěrnny a njepſcheměnjomny. Nětko dyrbi ſo ſlubjeny ſyn narodžicž, ſ kotrymž maja ſo wſchě dotalne Bože ſłowa dopjelnicž. Čso by ſo tónle wažny podawč do wſchěch čzaſow woſnamjenil, a ſo byſchtej ſo Abramowej woczi ſa pſchichod wotewričej, doſtanje Abram nětko mjeno Abraham, a Sarai mjeno Sarah. Čso pač by ſo woſnamjenil jako wótz wulkeho luda a jako ſałožeč noweho kraleſtwa Božeho na ſemi, ma ſo wón wot druhich narodow wotdželicž pſches ſnamjo wobřeſanja. „Iſaak“ = „wón ſo ſměje“, džęczo wjeſeleho ſpodžiwanja, ſo pſchpowjeda, ſo bórſy pſchińdže.

A jako bč Abraham džewjeczadžewjeczdzępacž lět ſtary, myſleſche ſebi ſ czežka dale wjazny na žane ſymjo, dofelž mējeſche ſyna wot Hagarje a ſo ſ Iſmaelom ſpotojeſche. Čehdy ſjewi ſo jemu Knjes piaty krócž, a to, ſo by wot woblicža t woblicžu ſ nim rěčač, a džęſche t njemu: Ča ſym wſchedomózny Bóh, kotryž wſcho

ſamóže, tež to, ſchtož je pſchecziwo rjadej Božeje pſchirody a po ſdacžu pſchecziwo cžłowſtemu roſumej; kłodž jenož, kaž ſy to dotal drje hižo cžinič, ale džęč a krucziſcho cžinicž maſch, pſchede mnu wobrocziwſchi wſchu twoju wutrobu te mni a budž doſpolny — bjeſe wſcheho poroka, mjenujzy ſ tym, ſo poſhilſch wſchu ſwoju wutrobu te mni, ſo njeměl ſo do tebe ſ druhim džęlicž.

Bóh je ſo Abrahamej, Iſaakej a Iſakubej ſjewil jako „wſchedomózny Bóh“ (El Schaddai), jeho mjeno Jehovah, kotryž je, kotryž je ſtajnje a wěcžnje tónſamny, njepſcheměnjomnje ſwěrnny, teho woni njeſnajachu; to rěka niz po ſroſumjenju po piſmiku, pſchetož wot ſpocžatka wſcheho ſtworjenja je ſebi narjekł Jehovah, ale dofelž ſo mjeno a myſł ženje njedžęlitej: wótzam mjenowaſche ſo Bóh woſebje wſchedomózny, doniž njeje ſo, dopjelniwſchi wſchě ſwoje ſlubjenja, wopofaſal jako njepſcheměnjomnje ſwěrnny a wěrnny. Ču napomina Bóh, ſo ma ſo cžłowječ podacž a dowěricž bjeſe wſcheho wuměnenja do Božeje wſchedomozy, wſcho poſaſuje do noweho pſchichoda, kotryž ma ſo nětko ſapocžecž.

Čaž bęſche ſa ſałoženje ſluba prawdoſcž, we wěrje doſtata, trěbna, tač žada ſo ſa ſdžerženje a wobkručenje tuteho ſluba žiwjenje bjeſ poroka pſched Bohom.

Doſpolny maſch byč! Čaž ma moja wſchedomóž jenož twoja a ſpomožna ſa tebe byč, hdyž ſo mi dowěriſch, tač podaj ſo jenicžny mi, ſo njeměl ſo do tebe ſ niſim džęlicž. „Pſched Bohom kłodžicž“ rěka kłodžicž w hnadypolnym wužiwanju a w žiwym ſačžucžu jeho ſtajnje pſchitomneje ſwjateje luboſcže.

A ja čžu nětko, hdyž ſy hotowy na to, ſo by mi ſlubil, ſchtož ſym czi runje po ſłowje do huby dač, mój ſlub bjeſe mnu a mjeſ tobu ſcžinicž, ſo by tutón ſ mojeje ſtrony poſtajeny ſlub pſches tajke twoje ſarocženje tež był ſlub ſ twojeje ſtrony ſe mnu, a ſa krótki čzaſ čžu to ſjewicž, pſchetož, hlaj, ſa mnje ſy ty hiſchče cžłowječ bjeſ džęczi — ſyn, kotrehož je tebi Hagar porodžila, njeje ſyn, na kotrehož ſym ja ſpominač — tola ja čžu cze jara wulzy pſchiſporjecž, a tač budžeſch widžomnje ſhonicž, ſo ſym, ſchtož ſym prajil, wſchedomózny Bóh.

Poraženy wot ſačžicžca Božeje kraſnoſcže a majeſtoſcže, kotraž bęſche ſo jemu tu ſjewila, a hotowy, ſo by wón, ponižny wotrocž, po woli ſwojeho Knjeſa cžinič, padny tehdy Abraham na ſwoje woblicžo, ſlubiwſchi ſ tym mjelcžo, ſchtož bęſche ſebi Bóh prjedy wot njeho pſchač.

A Bóh rěčęſche dale ſ nim a džęſche: Člaj, ja ſym a mam ſwój ſlub ſ tobu; — hlaj, ſchtož mje naſtupa, dha woſtanje ſlub ſ tobu, po 15. ſtawje poſtajeny, a hlaj, na to ſym ſo pſchi ſwojim ſlubje ſarocžil: ty budžeſch ſ wótzom mnohich narodow.

Teho dla njebudžeſch wot nětko ſaſtupiwſchi na próh noweho čzaſa a ſtejo pſched ſpocžatkóm teho, ſchtož čžu ſ tobu ſwjeſcž, wjazny mjenowany Abram, wyſſoki abo wulki wótz, kaž ſtaj tebi něhdy po twojim narodže nan a macž narjekłoj, ſo byſchtaj tebe tač wuſnamjeniloj ſa bohateho a mózneho paſtýrſkeho wózwodu, ſ ſajkimž ty budžeſch, ale Abraham, wótz mnohoty, budže twoje mjeno: pſchetož ja ſym tebe poſtajil ſa wótzom mnohich narodow. Po myſlach, kotrež čžu ſ tobu ſwjeſcž, maja ſo něhdy wokoło tebe ſhromadžowacž cžrjody wſchěch narodow na ſemi a wſchě budža tebe czeſcžicž ſa ſwojeho wótzom.

Abraham je wótz naſ wſchittich.

„Ab-ram“ rěka „wyſſoki wótz“; to je powſchittowne czeſne mjeno, ſajkež mējachu tež ſčoncžnje druſy paſtýrſzy wózwodža; „Ab-raham“ pač rěka „wótz wulkeje cžródy“, to dopomina na woſebite Bože ſlubjenje, kotrež bęſche ſo jemu doſtało.

A tež po cžęlnym ſroſumjenju čžu cze wulzy jara pſchiſporjecž, a čžu ſ tebe ludy ſcžinicž, a tež kralojo wot tebe pſchińdu.

A ja čžu ſwój ſlub ſcžinicž mjese mnu a mjeſ tobu, a čžu jón tež wobkrućicž mjeſ twojim ſymjenjom po tebi w jich narodach, ſo by wěcžny ſlub był, trajazy po wſchěch lětſtotetkach, kotryž ſo doſpolnja ſčoncžnje do ſawęſcže wěcžneho ſluba, ſo byč twój Bóh był, a Bóh twojeho ſymjenja po tebi.

(Potracžowanje.)

Wježna wójniſka khrónika ſ lěta 1870.

(Potracžowanje.)

Čhubjena a ſažo namaſana krowa.

Tač bęſche pinza wupróbdnjena. Wjazny hacž džępacž krócž pſchińdžechu druſy wojazy a pſchewobrocžachu kudy, njewěrjo ſo ſu próbdne. A kaž w pinzy, tač bęſche to w žylm domje. Njebęſche

móžno, tutemu hlodej a tajkej lacžnoščzi napscheczjo stupicz. W kuchinje njewosta žadyn horuczk, žana blescha, kotruž njebychu wuródnili abo do swojeho lěhwa swotnošyli. Runje tak bu tež kóždy khamor a kóžda kichinka ja zyrobu pschepytana. A hač runje pschikahachmy, so nicžo wjazy nimamy, woni tola njewěrjachu, so hóršachu a flējachu. To bėchu štraschne hodžiny ja naš. W najstwjje chyziche wojak wulke hladadło (schpichel) na ščėnje je šekeru rossbicž, mēnjo, so je jady zyroba šthowana. Moja mandželka šloczi psched njeho, kichiczische, plakische a žalosczeische. Druhi wojak pschińdže a praschische so tuteho dźiwjeho cšlowjeka, šcho chze. Tón wotmołwi: „To cze nicžo njestara!“ — „Nicžo njestara? Wojak nješmē žane hruboscze wobēncž!“ — „Šcho ma mi tajki rekruta prajicž?“ — „Šcho, ja rekruta? Ja šlužu mojemu kralej runje dwē lēcze, ty šy rekruta!“ — „Šcho, ja rekruta?“ a pschi tym dźěšche wón j tešakom na njeho. Wonaj šo pjerjeschtaj a dušyšchtaj, so šthody a zyly dom ržěšche.

Na dworje buchjo wschitke kotosche sadušene, šwinje satšėlane, yno, wosy, kolecze — wschitko, šchož móže wojak trjebacz, bu šobu šate. A bėda temu, kiž chyzl šo špjecicz! Šcho pomhische iasche žalosczenje? We tajkej nusy dyrbišch šo Bohu porucicz. Šcho chyzl to tež wojakam ja što wsacz? Woni šy zyly džen we wobnyju byli, šwoje žiwjenje wažili, hlód a lacžnošč wustali — nētk bjeru, šchož namakaju; na šwoju wójnstu šuražu njemóža cšakacz. Šcho wē, hđže ta je a hdy pschińdže. Dale pak dyrbišch. Šo wójnje ja kchaklemi móže šo mudrowacz. Ale to njeje prawje. W horzocze wojowanja šo ja tym njeprašcha.

Wječor w šchesczich njemějachmy wot zyroby nicžo wjazy, hač mloko našcheju dweju kruwow w hródzi. Nō, hdyž nam tej wostanjetej, so móža šo našche džēcčatka nabyčicz, potom je derje. My dorosczeni móžemy cšakacz. W tym wotomiku štupi wyschf j nēkotrymi wojakami do dwora a chyziche runy pucz do hródže, kruwe buschtej wotwjasańej a wuwjedženej. Našchi ludžo pocžachu kchiczecž a plakacz. Mi bu štyšno. Ja šo šmuzich, štipich k wojakam prajizy: „Šnjes leutnanto, nimam nicžo wjazy, hač tute šchtyri džēcčatka a mojej woczi k plakanju; je-li móžno, šmilcze šo a wostajcze mi jenu kruwu, so móhl te njebožatka hišcze ras nabyčicz.“ Šnuty wotmołwi zyly wojak: „Šnjes šararjo, wēcēze mi, so mam j wami šobuželnošč, ale ja njemóžu hinaš, dyrbju ju wsacz.“ — „Nō, hdyž dyrbicze, dha wšmicze mój pošledni wopor w Božim mjenje!“ rjeknych. Wojazy kruwe cžerjachu. Wyschf pak jim šwiny, a še mui šo wobrocziwschi džěšche wón: „Nē, my wosmjemy jenu! Šotru šebi žadacze, šnjes šararjo?“ — „Tutu!“ — „Šameraczi, wjedžcze ju šašo do hródže!“ pschikasa wón. Š wulkim džakom štipichmy do jstwy, wyschf šobu, napiša nēšcho šlowow, so je tu kruwu wostajil a da mi papjerku j tutymi šlowami: „To je kramny cšak, šnjes šararjo, ale budžcze štrošchtni, cšak šo šašo polēpschi!“

Druhi džen, jako j bitwischcža domoj pschińdžech, šedžu šašo hromadže j mojimi lubymi šwóšbnymi. Šyly šo ronja a šdychowanja štuwaja k njeby. Duž šo do wrotow dny, wrota šo wotwrichu a našcha druha, wotwjedžena kruwa bēži buncžo do dwora. Šchryk jej hišcze ja šchiju wiša. My šo wšchitzu wulzy džiwamy. O, ty šmilny Božo, kak šy ty tola dobrocziwy! Ty šo šmilisch, ty wuššyšchisch žalosczenje bėdnych!

Kak je šo tola kruwa domoj namakala? Wona bēšche pola naš zusa a njeje ženje j hródže pschischla. My to njewēmy, jenož to je wēšte, so je ju Bōh nam šašo wobradzil.

Wo wšy.

Kaž nam, tak džěšche šo wo wšy kóždemu. Šchož šebi džiwi wojazy požadachu, to šo jim došta, ale šchłoda teho, šchož šy rosleli a rošbrojili. A hač runje je bur wo thowanju mudry došč, wojak je hišcze mudrišchi wo namakanju. Šhudy burif bēšche pošlednju pokrutu do hošbjenza tyknyl, wojak ju namaka. Šlakajo prošchische bur, so ju tola njeby wšal, dokelž hewak nicžo wjazy k jėdži nima, džēcčatka šy hlódne a nimaja žaneje ščorciczki wazy, wšchak ma doma tež džēczi, kiž wo zyrobu prošcha. A wojak mēšische šmilnu wutrobu, wša šwój tešak, roštra pokrutu a da jemu položju. To pak dyrbju wšnacž, so w nēškim wójstwu želešna dišciplina, šudženje kječische. We Wōrcze bēšche wojak cšaknik kramyl; hošpodač, wobšedžer tuteho cšaknika, džěšche ja regimentom hač do Šilipsburga a wobcžezowasche šo pola wyschka. Tón wjedžische jeho nimo šwojich wojakom. Hošpodač špōšna paducha, a hlaj: wón bu na mēšcze satšėlany. Kóždy džen bu

nēškim wojakam pschikasańej, so šo nješmēdža zylych wobšedžestwow pschimač a so nješmēdža šedmu kasnju pschestupicz.

Nješmilne wutroby namakachu šo tež mješ našchimi burami. Šdyž dyrbišche nēšto šwoje šyno abo šwoju šłomu dacž, dha rjekny: „Šaj, moji kječža, bydlu tam a tam, džicze jenož po njo!“ Ale to bēšche kža, wón pošasa jich k šušodej, kiž bēšche šebi hišcze nēšto šthowal. Tež šmēšchne wēžki šy šo štake. Štary Napoleon (tak bu mjenowany), dokelž bēšche w lēcze 1813 pola Šipška Napoleona šobu šbil, hewak pak šo pišasche „Bechtel“ mēšische mašu khlamańnju a hišcze kšofej, zokor, šel a wšchelake druhe wēžy. To wšchitko škladže wón rjenje do kža, mōšchē je šlotymi šebi na wutrobu tykny a tak lehny šo do kža a jeho žona k njemu. Šako šo nētko wozazy nuts walichu a wšchē šaschcziki prošdne namakachu, wołachu woni: „Šola, štary džedo, štawaj a daj nam k jėdži!“ Wón pak štonasche: „Ach, luby kječže, ja šym kšromy hižo wot Šipščanšcže bitwy šem, ja njemóžu štawacz!“ A žona žalosczeische: „Moji luby šloczi kječža, mój šmój tak kšoraj, so jo namaj móžno njeje, šedžecž!“ Wozazy pak wołachu: „Šola, won j kža, wój kžitaj a nještaj kšoraj!“ A pschi tym wšachu woni plachtu ja wschitke rōžki a cžehnjechu jeju j kža. Tu šapocža šo kšofej šypotacz a zokor bēšche widžecž, a pschi wobroczenju wuššyšchju šo štarzej jeho šłote, so šo po jstwjje kulachu. Wozazy pak chyzchu šo še šmēšchami puknyč, a wšachu wschitko. Ša wotomik bēšche kšofej a zokor prjecž a wschitke šłotaki bēchu wulečžale. Nēšto njewē, hđže šy wostale.

(Šotracžowanje.)

Wšchelake j bliska a j daloka.

— Na nowe lēto ewangeliško-lutheriske knihowne towarštwo najšterje šašo knihe j předowanjom wuda. Dokelž maja našchi Šserbja předowanja we wšchēch hauptšchufach hač na šakramentaj, šo, da-li Bōh, předowanja wo šakramencze šwjateje kšczenizy a šwjateho woltarja wudadža. Šotom šmēja šerbske domy tež šwoje natwarjaze předowanja wo tymle džėlu našcheho droheho katechizmuša. Našche knihowne towarštwo pak ma tež wjele rjaných natwarjaznych knihow přjedawšchich lēt na škladže, kotrež móža šebi Šserbja kupicz. Wošebje nētkole do hód je prošchjenje, šafje dary chzemy šwojim wobradžicž. Knihe našcheho towarštwu šy tajke dary, kotrež móža našche hodowne blido pschicž; pschetož wone nješku jenož ja wōčtko a cžėlo, ale dar ja našchu dušchu, kiž nam wostanje. Nješabudžcze pschi hodowných darach na našche rjane natwarjaze knihe, kotrež móžecze kóždy cšak pola k. Šsmolerja dostacz, kaž je tež wam wšch šnjes duchowny wobštara.

1. dezembra je wulke ludliczenje psches našch zyly wóžny kraj. Tón kóčž šo tež Šserbja jako Šserbja šobu ličža. Duž njech kóždy Šserb na to kėdžbuje, so šo tež jako Šserb šapiša.

— Wulke pschemēnjenje je šo 1. oktobra psches šawjedženje noweho wojerškeho kšostanškeho šatonja štalo. Hač dotal bēchu wschitke wojerške wušbudženja potajne, nētko pak šy j wjetšcha šjawne. Wobštoržer a šalitar bēšchtaj jena wošoba (auditeur). Šo šo to derje njehodži, so to w jenej ruzy leži, šo rošumi, pschetož j wjetšcha je tajki auditor bóle a šylnišcho jako ščóžbnik wšstupowal na šchłodu wobštorženeho. Nētko pak móže šebi wobštorženy tež šalitarja žadacz. Š temu šo wušbudženje šamo wot pruhowaneho prawišnika wjedže, niz kaž hač dotal wot wyschka, kiž šo hušto došč wo wodženju tajkeho wušbudženja šnal njeby. Nowny šudniški šaton k temu pomha, so šmēja našchi wojazy to cžucze, so šo jim prawda doštanje.

— Šastupjer zentrumšcže, katholicšcže štrony dr. Šieber je na kšěžorštwowym šejmje namiet na šakon štajil, po kotryniž dyrbi šo nabožinska šwobodnošč pschēnjesč. Tón namjet šebi žada pošnu šwobodnošč wērywšnacža, domach a wonkach. Džēczi wotcžehnjenje ščóžuje šo, hdyž šej štaršchej wšchelakeje wēry, po wuczinjenju štaršcheju. Šwobodne wušwolenje wērywšnacža je dowolene po dokonjanym 12. lēcze. Wšstupjenje j jeneje zyrkwe štanje šo psches ertne abo piškomne wšjwjenje na hamškim šudništwje. Nabožinske šjednoczenja, kotrež šy w šacze pschipošnate, móža šwobodne wšchudžom w zylym kraju šwoje šlužby wotmēwacz, móža wošady a duchownške šastonštwu pošajicž. Wschitke dotalne wobmješowanja we wošebitnych štatach šo šbėhnu. Nabožinske towarštwu (rjadny) k šwojemu šakóženju a škutlowanju wošebiteje dowolnošč njetriebaja. Tónle namjet pschējara šamyšl dycha, wužitk ja katholicšku zyrkej wutriebacz. Duž šmēja ewangelišcy ša-

stupjerjo na to kedzbowacz, so bychy žadanje derje pruhowali, so njeby ewangelska zyrkej pódla schodowala.

— Budyšiska ratašiska schula žwjećeske tón tydžen i wulkej žwjatocznošću swój 25 lětny jubilej w Budyščinje. Přjedawšiki schulerjo běchu so se wschěch kónzow nascheho wótzneho kraja sešli.

— Přesident transvaalskeje republiki, Krüger, je do Franzowsteje pschijel. S wulkej česću so jeho Franzowsojo powitali a hamo přesident Franzowsteje je jeho wopyt pschijał a jeho tež ham wopytał. S jeho rěčow je žlyšec, so ma nadžiju, so europiski lud je žwojim kłowom pschecziwo njeprawdže žendželczanow wustupi. My bychmy jemu pscheli, so so w žwojej nadžiji njesjeba, ale my mašo sa dopjeljenje tuteje nadžije stajimy. Šdyž je nětkole njeměr w Čhinje, budže so so i čezka lud do noweje schmjatanzy saplesć chycz. Wože žudy pak njewuostanu a tak tež wěseje w prawym čašu na žendželczanow pschiindu.

Advent.

Budž i wutrobu nam witany
Ty krašny wješ'la polny čas,
My sažo nowu powjesć mamy,
Tón knjes so pschibližuje saš,
Wón chze k nam i trochtom pschistupicž
A i lubošću so ljenocicž.

Wón žohnujo swój pschichod šdzerži,
Kaž profetojo wěscheczachu,
Nam hrěschnej' nudy pomhacž běži,
Nasch šbóžnik, pscheczel, i lubošću,
Wón pschińdže w žwojim swětle k nam
Měr pschijnjecž wschitkim čłowjekam.

Pschińdž žwjatny Boži žyno, potaž
Nam w duchu twoje woblicžo,
Ty kóždoh' wutrobu žej žadašch,
Daj w twojom' swětle žwěcicž so,
Ach, pschihotuj naž žetu ham
Na pschichod k wěcznym wješelam.

E. Šelaš.

Šhto je semja?

Temu rowarjej městno k rycžu.
Temu bohacžkej městno k pscheczo wjazny mēcžu.
Temu šlupemu wudawki k pomjenščenju.
Tej mlodej holžy saměr k woženjenju.
Tej schwadlczi městno k schicžu.
Temu lěnjemu k naspanju a prošdnemu bycžu.
Tej wudowje komora starošče.
Šhto temu pschekupzej, to halle jutse wě.
Temu pastyrjej pastwa sa wozny.
Tón khory wola: „Ach, šhto chze mi semja?“
Temu morjakej kóž honjena wot wětra.
Temu statnemu šastojnikkej kolij sa česčžu.
Temu molerjej městno k molowanju.
Temu knježerej městno k wobknuženju.
Temu wojakej polo k wojowanju.
Temu kšesčizjanej městno a wrota k njebježam.

E. Šelaš.

Stare žony.

Nješym runje pscheczel starych žónškich, to pak mje tež pali, so kóždy nješrawy šknadžit žebi prawo čini, na kóždu lětnu žónšku sešazpěčom hladacž, jako by w swěče na pucžu byla, a so žmě ju nješhoštany haničž. Šabudu rady na wschu kšiwdu, kotryž žu stare žony mi hižo nacžinile a wjecžu so nad nimi i tym, so jako jich rěčnik wustupju — jim k tróschtej, druhim čžitarjam moje dla k njersanju.

Šhto dha je woprawdže „stara žona“ šawinowala, so nje-rosomny žwět so na nju huntori a ničto rady na nju njepohlada, so by so jemu trjebaj wot njeje nještalo? Žeje najšpěšče lěta žu so minje; Wóh luby knjes je ju do wšokich lět pschemodžal, kotraž je i bološčemi džěczi w česčzi porodžala, štaroščiwje je

woczahnyla a wužitne šawy žyrkwe a čłowjestwa ščiniła. Šol šta lět je žwoje najšpěšče mozy hospodarštwu woprowala. Žeje nješbožo, žmēm-li tak prajicž, je po žwětowym mēnjenju to, so i čžakom so do rowa škowala njeje — čžrjódku wošrocžennyh džěcžatkow po žebi šawostajiwšiki. A ša to so jej žwět žmēje, a hdžez so šjawnje pokasa, powita ju i wudmom: „stara žona!“ Wēm wschaj derje, so je mjes štarymi žónškimy tež pjanka kaž wschudžom, so žu wobožue a pschekwatane we žudženju. Wěda kóždemu, kotryž žebi pola nich pschekhlada: radšcho i kopšchwami schwikany bycž, dylž jich jashkow kašanje! Ale wschě tola tak ške nješju. Še-li tu a tam jena mjes štarymi žónškimy, kotraž je kšekata, šawitna, njepowšchata: to tola hiščeže wina njeje, so tajščeje dla wscho tamamy, šchtož je mjes žonami psches 50 lět. Škotrny kšesčžan, kotryž ma žam hiščeže wobitarjenu macž žiwu, budže so tola mēšhecž do šustanja njedžakownych džěczi? Šchtož žwoju macž česčži, dyrbi tež druhu žónšku česčžicž, njeje-li niče-ruhe šawinowala, hacž wšokow štarobu. Česčženje štaroby nama kamy tež mjes pohanami a powjedaja so nam we tutym na štupanju rjane pschiklady a waschnya pola ludom, kotrež Bohu njeshaja. A my kšesčžizjenjo njednybjeli so hašbowacz, so česčžehódnu žónšku nadobnych lět dla šašć nimamy, je žłowom „stara žona“ njekšmanošč žwojeje wutroby pscheradžimy? Bychmy-li widžecž móhli, kaž Wóh tón knjes, to i njebjež šamóže, wscho dobre, šchtož tajka štara wowka abo macžerka škutkuje k česčži Šožej a špomóženju džěczi hacž do ščesčeho šplaha, šawěrnó, wocži bychy so nam wocžinile, a někotry by žebi wschaj, so by hiščeže „štaru macžerku“ mēl, kotraž by tu na žwěče so ša njeho — modlila.

Ty to žam rošpominaj, šchto to rěka, ja i najmjenšcha wēm, so w někotrym domje ničto njeje, kšiba-li štara wowka, kotraž džěczi pacžerje špěwacz wucži. Młoda kšwile k tajšemu džělu nima — šrudnje došč! Wšcho šwješeli so, hdžž w pošdnej našymje rjane dny pschińdu, kaž nowe lěcžo: tak hoji tež čžiche škutkowanje štareje macžerki dalokemu potomštwu, a šačžini-li žwojej wocži ša tutón žwět, móžesch jej na jednory drijewjany kšichž, kiž na jeje rowje šteji, žłowa žwjateho pišma napišacz: „Šeje wopomnjecže wostanje w žohnowanju.“

Měšhto k rošpominanju.

Šechěrnoscž je přěnja pschicžina nješboža.

W Bayerškej pschińdže psched krotkim mēšchžanosta do korečmy, so by žwoju schkleńžu pima wupil. Šo je tak waschne. Šincž-niza jemu karancžk štaji, na kotrymž bē wobraš, kotryž wěšče njeby žwojej mandželškej pokasacž chžyl. Pschetož je tež molerštwó, kotrež njewē, šchto je pschistojne. „Pošluchaj!“ wón hoščenzarzej pschiwola, kiž žebi čžapku ščezže a pschecželuje štrowi, — „pój a praj mi rucže: Šchto by ty temu čłowjesej čžinił, kiž tebi twojeho konja w hródži šajědojčži?“ Hoščenzarž džiwajo na mēšchžanostu pohlada a rjeknje: „Šeho chžu šabicž, kaž pša.“ Mēšchžanosta mēšesche došč. Wón praji: „Šlaj, ty mašch džěczi w domje a druge džěczi k nim kšodža; šchto dyrbi so nětko i tym mužom štacž, kotryž jich wutrobu i tajšimi wobrašami šajědojčži, kaž tónle je? Abó je tebi kón w hródži lubšchi hacž twoje džěczi? Ša tebi praju, kaž dolho mašch tajke karany w twojej korečmy, ja do njeje wjazny štopy njestupju.“ Hoščenzarž, kiž bēšche rošomny muž, so čžišche žmēšesche a wotmolwi: „Na tajšele jědmēšchenje žebi pomjhlil nješšym; ja chžu žebi to pomjatkowacz!“ Pschichodnu njedželu běchu so wschitke te karany i njepšchistojnymy wobrašami i hoščenza šhubile.

Šdžez žana nusa njeje, tam pomoz ničžo hódna njeje.

Šepje je i Šesufom plafacz, hacž se žwětóm so žmjecž.

A Bohu šchtnkaja ludžo, k čžertej bēhaja.

Dokelž našch knjes a mišchtr Šesuf Škryštuš praji: Čžinčze pokutu, chze wón, so by žyle žiwjenje jeho wěrijaznych štajna a njepšchestawaza pokuta byla. (Šutherowa přěnja šada 31. of. 1517.)

Šokutne psalmy so se žylšami šapocžnu, ale so se šradowa-njom škóncža.